

Robotten redder danske arbejdspladser

Lavtlønslande snupper danske arbejdspladser i produktionen. Firmaet Brunata købte i stedet en robot og undgik at fyre folk i Danmark.

ANDERS HAUBART MADSEN

På de 10 kvadratmeter linoleums-gulv, hvor der før stod seks medarbejdere og samlede elektronik, pryder en firkantet glasmontre i dag produktionslokalet. Bag ruderne runger bevægelserne fra arme af metal og plastik, mens de skruer grønne elektronikplader ned i hvide plastetuier.

Robotten har erstattet arme af kød og blod. Alligevel har firmaet Brunata i Herlev ved København beholdt de medarbejdere, der før samlede virksomhedens primære produkt. Varmefordelingsmålerne flyver ud af glaskuplen i en sådan fart, at Brunata nu producerer over fire gange så mange målere med det samme antal medarbejdere. Alternativet var at flytte produktionen til Østeuropa.

»Hvis vi ikke havde automatiseret produktionen med robotten, havde vi været tvunget til at flytte den til lavtlønslande som Rumænien eller Bulgarien«, siger Søren Svanebjerg, udviklingschef i Brunata: »Ellers kunne vi simpelthen ikke konkurrere med de andre firmaer. Folk kigger enormt meget på prisen på den vare, vi producerer«.

Danmark har et af de højeste lønniveauer i verden, og det gør det svært at bevare industriproduktionens høje andel af den samlede eksport. Derfor har Industriens Fond givet 12 mio. kr. til et projekt, der skal give virksomheder værktøjerne til at gå samme vej som Brunata.

Nikolaj Malchow Møller er professor ved Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi på Syddansk Universitet, som er en del af projektet. Han mener, at auto-

omatiseringen kan vise sig at blive livsnødvendig for den danske økonomi:

»Der er fortsat et potentiale i at have produktion i Danmark, hvis den udnytter den teknologiske udvikling i robotteknologien. Så kan vi måske stadig gøre ting med det høje uddannelsesniveau, som andre lande ikke kan gøre«, siger han og understreger, at varer udgør to tredjedele af vores eksport, og at der er over 20.000 industrivirksomheder på landkortet.

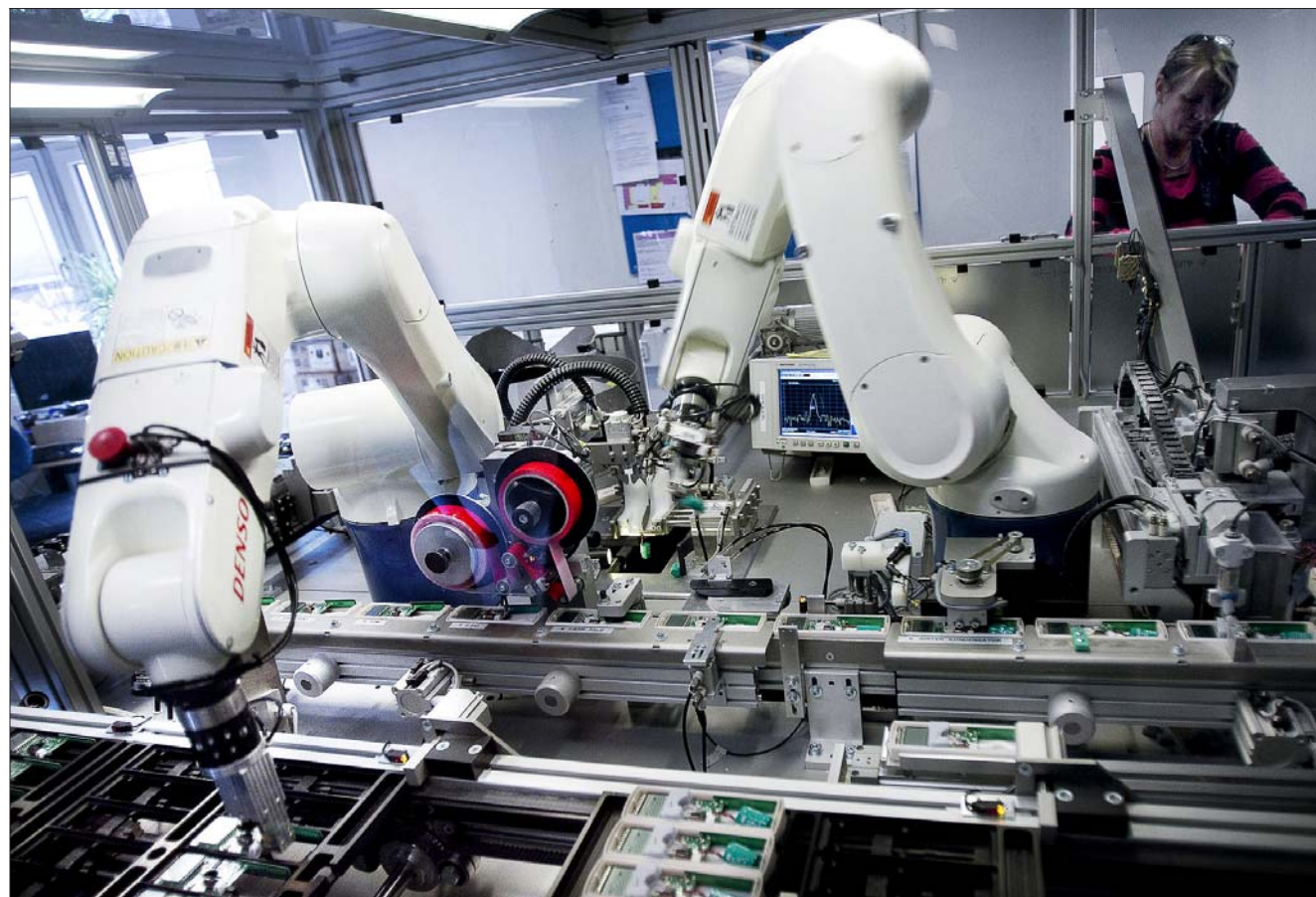
»Industriproduktion fylder meget i vores beskæftigelse og eksport, og dermed udgør det stadig fundamentet for vores økonomi«, siger Nikolaj Malchow Møller og peger på faresignalet: Fra 1998 til 2008 er arbejdsproduktiviteten forøget med under 1 procent om året – blandt OECD-landene er kun Italien dårligere.

Produktionen skal holdes hjemme

Politikere og flere af erhvervslivets organisationer har ellers gentagne gange understreget, at Danmark skal satse på udvikling og slække på ambitionerne om at kunne konkurrere om produktionen i lande som Kina. Men hos Brunata beskriver udviklingschefen Søren Svanebjerg produktionen som en hovedpulsåre til de andre afdelinger i virksomheden:

»Det er i forbindelse med produktionen, at du får nye ideer. Hvis vi ikke løbende kan tage produkterne ud og lave test på dem, så får vi ikke de store spring i udviklingen«, siger Søren Svanebjerg og nærmer sig glasmontren. Den virker også som et værn mod nysgerrige konkurrenter i udlandet.

Udviklingschefen peger på de hvide plastiketuier, som robotten er ved at fylde

med måleudstyr, som i sidste ende kommer til at hænge på en radiator.

»Jo længere væk produktionen kommer, desto mindre styr har man på, hvor åbenmundede medarbejderne er«, siger han. Virksomhedens hovedforretning er i virkeligheden den løbende aflæsning, der følger med salget af varmefordelingsmålerne. Kopierer konkurrenter denne evne i udlandet, vil det koste Brunata dyrt. Derfor handler automatiseringen også om at holde kortene tæt til kroppen i Danmark, mener udviklingschefen.

Samtidig ender det ofte med, at virk-

somhedens udviklingsafdeling rykker med produktionen, når den flytter til udlandet. Det mener Søren Peter Johansen, konsulent ved Teknologisk Instituts Center for Robotteknologi, der også deltager i automatiseringsprojektet.

»Der er en synergi mellem produktion og udvikling, der betyder, at de altid vil være nødt til at følge hinanden. Det er politisk farligt for danske virksomheder at indrømme det. Men i de fleste tilfælde er det, hvad der sker, når produktionen flytter til udlandet«, siger han og tilføjer, at robotterne derfor kan være med til at sik-

SAMLEBÅNDSARBEJDE. Den nye robot er væsentlig hurtigere end Brunatas medarbejdere til at putte elektronik i plastiketuier. Den nye 'kollega' har ikke betydet fyringer blandt de ufaglærte arbejdere.

Foto: Finn Frandsen

re, at udviklingsafdelingerne bliver i Danmark.

Ender det så ikke bare med, at robotterne overtager alle arbejdspladser i den danske industriproduktion? Professor Nikolaj Malchow Møller advarer mod at

Serie Hvad skal vi leve af?

Politikerne er enige om, at vi skal arbejde mere i fremtiden. Men hvad skal vi egentlig lave i de arbejdstimer? Ja, hvad skal vi leve af? Det spørgsmål sætter Politikens debat- og økonomiredaktioner fokus på i den kommende tid.

frygte teknologiens udvikling:

»Det er ikke noget empirisk belæg for, at det går sådan. På den anden side kan man sige: Hvis vi ikke gør det, har vi så noget i Danmark, som man ikke har i de lande, som vi skal konkurrere med om industriproduktionen?«.

Inge Døj er ikke bange for, at den robot, hun betjener, en dag vil gøre hende overflødig i Brunata. Hun holder konstant et vågent øje med samlebåndet i midten af glasmontren, mens hun fodrer robotten med plastik og elektronik i den ene ende og tager samlede varmefordelingsmålere ud i den anden.

»Jeg passer og plejer den. Ja, man får en form for forhold til den. Det er en han«, siger Inge Døj, der er en af seks ufaglærte elektronikmontricer i afdelingen.

Hun er et levende bevis på, at der fortsat er brug for lavtuddannede for at sikre vækst i fremtiden, mener Søren Peter Johansen fra Teknologisk Institut:

»Der vil altid være brug for ufaglærte i produktionen; men produktiviteten øges kun ved, at en større del af deres 'kolleger' er robotter. Ellers mister vi konkurrenceevne«.

anders.madsen@pol.dk